

**OLIY TA'LIM MUASSASALARI BAKALAVRIATIGA KIRISH TEST SINOVLARIDA
INGLIZ TILI FANIDAN FOYDALANILADIGAN TEST VARIANTI
TAFSILOTI**

1. Test variantining qo'llanish maqsadi

Ingliz tili fanidan test topshiriqlari O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalariga kirish test sinovlarida umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlari hamda chet tillar (ingliz, nemis, fransuz tillari) faniga oid umumta'lim o'quv dasturlarida o'zlashtirilishi belgilangan bilim, ko'nikma, malaka talablari asosida abituriyentlarning tayyorgarlik darajasini aniqlab berish uchun mo'ljallangan.

2. Test variantini shakllantirishda asos bo'luvchi me'yoriy hujjatlar

Ingliz tili fanidan test topshiriqlari O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2020-yil 6-noyabrdagi PQ-4884-son qarori hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida" 2017-yil 6-apreldagi 187-son qaroriga muvofiq amaldagi davlat ta'lim standarti, chet tillar (ingliz, nemis, fransuz tillari) faniga oid umumta'lim o'quv dasturlariga, ta'limning vakolatli davlat tashkilotlari tomonidan tavsiya etilgan umumiy o'rta va o'rta maxsus ta'lim muassasalarida amalda qo'llanilayotgan darsliklar va o'quv qo'llanmalarga tayangan holda shakllantiriladi.

**3. Ingliz tili fanidan shakllantiriladigan test
variantining tarkibi**

Ingliz tili fanidan shakllantiriladigan test topshiriqlari varianti uch qismdan iborat. Birinchi qism ingliz tili grammatikasiga oid 14 ta, ikkinchi qism leksikaga oid 4 ta va uchinchi qism o'qib tushunishga oid 12 ta test topshirig'idan iborat bo'lib, har bir to'g'ri javob uchun 3,1 ball belgilangan.

Qism	Test topshiriqlari soni	Ball	Topshiriq shakli
Grammatika	14	43.4	yopiq test topshirig'i
Leksika	4	12.4	yopiq test topshirig'i
O'qish	12	37.2	yopiq test topshirig'i
Jami	30	93	

4. Test topshiriqlari yordamida tekshiriladigan fan mazmuni tarkibi

Kodi	Tekshiriladigan fan mazmuni tarkibi
	1. Grammatika
1.1	Ot. Atoqli va turdosh otlar. Otlarda son (birlik va ko'plik shakli). Otlarda kelishik. Donalab sanaladigan va donalab sanalmaydigan otlar. Artikl turlari (aniq va noaniq artikl, artiklning ishlatilmasligi). Son (sanoq va tartib sonlar).
1.2	Olmosh (kishilik, egalik, o'zlik, birgalik, ko'rsatish, so'roq, nisbiy, gumon olmoshlar)
1.3	Sifat (sifat darajalari: oddiy, qiyosiy va orttirma). Ravish (ravish darajalari: oddiy, qiyosiy va orttirma). Umumiy qoida va istisno holatlar.

1.4	Fe'l zamonlari (hozirgi, o'tgan va kelasi zamon Simple, Continuous, Perfect, Perfect Continuous guruhlari). Aniq va majhul nisbat. Fe'lining shaxsi noma'lum shakllari: Infinitiv, Gerund, Sifatdosh (hozirgi va o'tgan zamon sifatdoshlari)
1.5	Modal fe'llar va ularning ekvivalentlari (Can, Could, May, Might, Must, Ought to, Should, Need, Be to, Have to...).
1.6	Predloglar (oddiy va guruh predloglari, iboralar va birikmalar tarkibiga kiradigan predloglar). Bog'lovchilar, bog'lovchi so'zlar va birikmalar.
1.7	Gap turlari (darak, so'roq, undov va buyruq gaplar). Sodda gaplar (yig'iq va yoyiq gaplar). Qo'shma gaplar (bog'langan va ergashgan qo'shma gaplar). Ko'chirma va o'zlashtirma gaplar. Zamonlar moslashuvi. Shart ergash gaplar (1-, 2-, 3- va aralash turlari). Wish gaplar.
2. Leksika	
2.1	O'rganilgan mavzular bilan bog'liq leksik birliklar, so'z yasash elementlari, leksik birliklarning ko'p ma'noiligi, leksik va mantiqiy moslashuv, antonimlar, sinonimlar va boshqa umumleksik munosabatlar.
3. O'qish	
3.1	Gazeta va jurnallardan olingan xabarlar, e'lonlar, sodda ilmiy va ilmiy-ommabop matnlar, internet tarmog'i va boshqa manbalardan olingan faktlarga asoslangan matnlar, qisqa rasmiy hujjatlar, badiiy asarlardan olingan parchalar, eslatmalar, asbob-uskuna va qurilmalarni ishlatish bo'yicha yo'riqnomalar.

5. Ingliz tili faniga oid kognitiv ko'nikma darajasi

1.	Quyi kognitiv ko'nikma darajasi	<ul style="list-style-type: none"> – til birliklari (qo'shimcha, so'z va gaplar)ning leksik-grammatik xususiyatlarini bilish va tushunish; – grammatikaga oid asosiy qoida, tushuncha va atamalarni bilish va tushunish; – grammatik qoidalar o'rtasidagi bog'liqlikni tushungan holda ularni gapda to'g'ri qo'llash; – o'rganilgan mavzular bilan bog'liq leksik birliklarni mantiqiy fikrlagan holda to'g'ri qo'llay olish, gap tarkibida ma'nosini taxmin qila olish mumkin bo'lgan yangi so'zlarni to'g'ri qo'llay olish.
2.	Yuqori kognitiv ko'nikma darajasi	<ul style="list-style-type: none"> – so'z turkumlarining grammatik xususiyatlarini tahlil qila olish; – matn mazmunini va uning asosiy g'oyasini tushungan holda ma'lumotlar o'rtasidagi bog'liqlik, o'xshashlik va farqlarni, voqea va hodisa sabablarini tahlil qilish; – rasmda tasvirlangan voqea-hodisaning gap mazmuni bilan bog'liqligini tahlil qilish; – tahlil jarayonida berilgan ma'lumotlar asosida xulosa chiqarish.

6. Ingliz tili fanidan test topshiriqlari yordamida tekshiriladigan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar

Ingliz tili faniga oid test varianti abituriyentlarning nazariy bilimlarni o'zlashtirish darajasi va ularning mantiqiy fikrlashini baholaydigan test topshiriqlaridan iborat. Mazkur test topshiriqlarini shakllantirishda amaldagi davlat ta'lim standartlari va chet tillar (ingliz, nemis, fransuz tillari) faniga oid umumta'lim o'quv dasturlarida o'zlashtirilishi belgilab qo'yilgan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar asos sifatida olinadi.

Fan	Tekshiriladigan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar		Kodi	
Ingliz tili	Nutqiy kompetensiya	O'qish	Eslatmalar, gazeta va jurnallardan olingan xabarlar va e'lonlarni to'liq tushuna olish.	1.1.1
			Ilmiy va sodda matnlar hamda badiiy asarlardan olingan parchalarning asosiy mazmunini tushunish, ma'lumotlarni qidirib topa olish va ular bilan ishlash.	1.1.2
			Ilmiy-ommabop matnlar, badiiy asarlardan olingan parchalarning asosiy mazmunini tushunish hamda bajarilishi kerak bo'lgan topshiriqlarga ilmiy yondashish, mantiqiy fikrlagan holda ma'lumotlarni taqqoslash, tahlil qilish, bir-biriga bog'lab xulosa chiqarish.	1.1.3
			Matnning strukturaviy va semantik bog'liqligini tushunish. Ilmiy-ommabop matnlar, badiiy asarlardan olingan parchalardagi ma'lumotni tahlil qilish, tanqidiy fikrlash, spesifik ma'lumotlarni tushunish, asosiy va yordamchi (ikkinchi darajali) g'oya (fikir)larni, paragraf turlarini, matn maqsadini aniqlash; dalil va sabablarni aniqlagan holda ma'lumotlarni qismlarga ajratish, xulosa qilish va xulosani isbotlovchi asoslarni topish.	1.1.4
	Lingvistik kompetensiya	Grammatik kompetensiya	Atoqli va turdosh otlar, otlarda son (birlik va ko'plik shakli), otlarda kelishik, donalab sanaladigan va donalab sanalmaydigan otlar, artikl turlari (aniq va noaniq artikl, artiklning ishlatilmasligi), son (sanoq va tartib sonlar)ni bilish.	2.1.1
			Kishilik, egalik, o'zlik, birgalik, ko'rsatish, so'roq, nisbiy, gumon olmoshlarini bilish.	2.1.2
			Sifat, sifat darajalari (oddiy, qiyosiy va orttirma), ravish turlari, ravishlarning yasalishi, ravish darajalari (oddiy, qiyosiy va orttirma), umumiy qoida va istisno holatlarni bilish.	2.1.3
			Fe'l zamonlari (hozirgi, o'tgan va kelasi zamon Simple, Continuous, Perfect, Perfect Continuous guruhlari), aniq va majhul nisbat, fe'lning shaxsi noma'lum shakllari (Infinitiv, Gerund, Sifatdosh)ni bilish.	2.1.4
			Modal fe'llar va ularning ekvivalentlari (can, could, may, might, must, ought to, should, need, be to, have to...)ni bilish.	2.1.5

			Predloglar (oddiy va guruh predloglari, iboralar va birikmalar tarkibiga kiradigan predloglar), bog'lovchilar, bog'lovchi so'zlar va birikmalarni bilish.	2.1.6
			Gap turlari (darak, so'roq, undov va buyruq gaplar), sodda gaplar (yig'iq va yoyiq gaplar), qo'shma gaplar (bog'langan va ergashgan qo'shma gaplar), ko'chirma va o'zlashtirma gaplar, zamonlar moslashuvi, shart ergash gaplar (1, 2, 3 va aralash turlari), "Wish" gaplarni bilish va tushunish.	2.1.7
			Gap tarkibida yo'l qo'yilgan grammatik xatolikni aniqlay olish.	2.1.8
		Leksik kompetensiya	O'rganilgan mavzular bilan bog'liq leksik birliklarni mantiqiy fikrlagan holda to'g'ri qo'llay olish, keng tarqalgan, kundalik va kasbiy vaziyatlarda ishlatiladigan so'z va so'z birikmalarini bilish.	2.2.1
			So'z yasash elementlari, leksik birliklarning ko'p ma'no'liligi, leksik va mantiqiy moslashuv, antonim, sinonim va boshqa umumleksik munosabatlar, tili o'rganilayotgan mamlakatga xos bo'lgan replika-klishelarni qo'llashni bilish.	2.2.2
			Rasm yoki chizma yordamida ifodalangan fikrni tushunish.	2.2.3

***Izoh:** Mazkur hujjatga aprotatsiya natijalari hamda vakolatli davlat tashkilotlarining tegishli qaror va buyruqlariga asosan qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.